

קידום ופיתוח יצוא תאנים כהות 2003

פ. סריג, א. סטרומזה

א. מבוא

דו"ח 2003 המוגש להלן מהווה סיכום לעבודת מו"פ בקעת הירדן במסגרת המחקר לקידום ופיתוח תאנים כהות ליצוא, במימון מו"פ מונחה שיווק. כנגזרת מאופי עבודת המו"פ, עסקנו גם השנה ברכיבים האפליקטיביים בפיתוח הענף עם דגש על תנאי בקעת הירדן התחתונה וגב ההר. גידול תאנים הנו ענף מטעים מתחדש המעורר לאחרונה עניין בקרב הנוטעים בכל הארץ ובכלל זה בבקעת הירדן. מצבת מטעי התאנים בבקעת הירדן כוללת נכון לסוף שנת 2003, כמאתיים דונם. בין יתרונותיו של גידול מטע זה ניתן לציין את ההתאמה האקלימית והקרקעית של הגידול, צריכת המים המזערית (הנמוכה בין גידולי המטע), יסוד מטע פשוט וזול מייחורים קלי השרשה וכניסה מוקדמת לניבה. אריית התאנים (=קטיפ), נמשכת בזנים השונים מאמצע אפריל (בכורות) ועד אמצע ינואר. תקופת השיווק האטרקטיבית הן בשוק המקומי והן ביצוא, היא מאמצע אפריל ועד אמצע יולי ומאמצע נובמבר ועד לאמצע ינואר. במקביל למאמצי איתור של זנים חדשים מאיקלוס, מתרכז עיקר המחקר בזן התאנים 'הברזילאיות' העונה על מרבית התכונות השיווקיות שהוגדרו לפרי זה. זן זה (הכולל כפי הנראה מספר טיפוסים) נקרא גם ROXO DE VALINUS, BROWN TURKY, CALIFORNIAN BROWN TURKY הובא לישראל ע"י מספר אנשים ממספר מקורות (דניאל רז, גרשון רוטשילד, אמנון ארז). כיום עם הפיכתו לזן יצוא עיקרי ועל מנת לבדלו מתאנים המגיעות מברזיל לאירופה באיכות נמוכה בתקופות מקבילות ליצוא התאנים מישראל, הצענו לתאנה זו את השם "ארגמנית". בנוסף לעבודה המתוארת להלן, מבוצעת הדרכת מגדלי התאנים בבקעת הירדן ע"י המו"פ (אבי סטרומזה). הדרכה זו הורחבה למגדלי התאנים בערבה במסגרת שיתוף הפעולה בין מו"פ בקעת הירדן למו"פ ערבה תיכונה. מו"פ הבקעה נוטל חלק גם ברכיב השיווקי, הכולל פיתוח אריזות, בחינת טיפולים שונים להארכת חיי המישלוח והמדף של הפרי, בחינת מישלוח ימי וחקר שווקים. נציג המו"פ (יחיאל אקווע) שריכז במו"פ את נושאי השיווק היווה חלק מהצוות שליווה את המשלוח הימי ולמד את שווקי היצוא בסיוור שנערך בדצמבר באירופה.

משימות מו"פ בקעת הירדן לשנת 2003 היו כדלקמן:

1. המשך בחינת צורות עיצוב של מטע התאנה
2. הגדלת יבול והכוונת מועד ארייה – דגש על העברת מרכז הכובד מיבול אביבי ליבול סתווי
3. שיפור גודל פרי בזן "ברזילאית"
4. קביעת הצורך והעיתוי המיטבי לגיזום קיץ של תאנה ברזילאית.
5. בחינת זני אינטרודוקציה בתנאי בקעת הירדן.
6. בחינת סטטוס וירלי של חומר קיים ושל חומר ריבוי פוטנציאלי – זיהוי ויזואלי.
7. היבטים שיווקים של תאנים כהות ליצוא.

לעיצוב העץ משמעויות רחבות בתחומי ייעול הקטיפ, מועדי הבשלה, גובה היבול, גודל פרי, איכותו פרי ותוחלת חיי העץ. המניע העיקרי לבחינת שיטות עיצוב הינו ייעול הארייה. אופי יצירת הפרי והבשלתו בתאנה ואריית התאנים במצב הבשלה אופטימלי, מחייבים ארייה יום – יומית ולעיתים פעמיים ביום. עלות העבודה בארייה מיון ואריזה של תאנים, מהווים הוצאה עיקרית בגידול. בחינה כלכלית של הגידול מלמדת כי נדרשת שעת עבודה אחת לאריית, מיון ואריזה 4 - 5 ק"ג של פרי.

ב. חומרים ושיטות:

1. חלקת הניסוי:

המטע של זן התאנה הארגמנית (ברזילאית), ניטע במו"פ בקעת הירדן באביב 1999, מייחורים שמקורם בעצי אם ממינהל המחקר החקלאי. החלקה כוסתה בבית רשת של 17 מ"ש.

מרחקי הנטיעה הם בצורת ההדליה H הם 3 מטר בין השורות ו- 2 מטר בתוך השורה בין השתילים – ס"ה 166 שתילים בדונם. בשיטת העיצוב המסורתית, בגביע מרחקי הנטיעה הם 6 מ' בין שורות ו4 מ' בין העצים בתוך השורה – ס"ה 42 עצים בדונם. ההשוואה בין שתי שיטות העיצוב נעשתה לאחר שבשתי צורות העיצוב התפתחו העצים למלוא גודלם והתקבל כיסוי מלא של השטח.

ההשקיה מבוצעת בטיפטוף 3.6 ל"ש' כל 0.5 מ'. מדיניות ההשקיה מבוססת על השקיה רציפה בכמות השווה ל – 50% מהתאדות גיגית, בכל התקופה בה מכוסה העץ בעלווה. הדישון פרופורציוני רציף לאורך תקופת ההשקיה בדשן מורכב 7: 3: 7 בכמות של 0.5 ליטר דשן לכל קוב מים

2.הכוונת ארייה

- א. זירוז התעוררות אביבית להבכרת פרי קיצי מוקדם – ניקבעו שלושה מועדי ריסוס בתכשיר חומצה ציאנאמידית (דורסי). המועדים היו 15 בדצמבר 1 בינואר ו 15 בינואר. הריסוס התבצע בריכוז 4% בתוספת משטח ביביל 5 בריכוז 0.5%
- ב. קיטום קצוות צימוח (Nipping) לזירוז הבשלה – קיטום של כסנטימטר בקצה הענף. הקיטום מסלק את הפקע הטרמינלי (אמירי) וגורם לעצירת הצימוח לכשבוע. לאחר העצירה נמשך הצימוח מפקע לטרלי שהופך לפקע אמירי. הקיטום התבצע בארבעה אופנים: 1. קיטום אחד לאחר הופעת 15 פגות (התבצע ב 5- במאי). 2. קיטום אחד לאחר הופעת 20 פגות (התבצע ב 19 במאי). 3. קיטום כפול לאחר 15 פגות וחודש וחצי לאחר מכן לאחר הופעת כ 15 פגות נוספות (התבצע ב 5 במאי וב 23 ביוני). 4. קיטום כפול לאחר 20 פגות וחודש לאחר מכן לאחר הופעת כ 15 פגות נוספות (התבצע ב 19 במאי וב 23 ביוני).
- ג. גיזומי קיץ להכוונת אריית סתיו – לגיזום הקיץ מטרה כפולה: הורדת נוף העץ והחזרת "אזור הארייה" לגובה עבודה ללא היזדקקות להגבהה. עצירת צימוח ע"י סילוק קיצוני של הנוף ויצירת גל צימוח שני ובעיקבותיו גל פרי שני (סתווי). הגיזום הקיצי התבצע באמצע אוגוסט, כשלאחר סיומו בוצע ריסוס בדורסי בריכוז 2% בתוספת משטח ביביל 5 בריכוז 0.5%. במקביל טיפול הגיזום הושארו עצי ביקורת.
- במטע המעוצב בשיטת הגביע בוצע הגיזום הקיצי בשלוש רמות: היקש, גיזום מלא וגיזום חלקי – מדורג כשמכל זוג ענפים נגזם ענף אחד והשני הושאר.
- ד. שינוי מיקרואקלים באמצעות רשתות צל – החשש מנזקי חום לליבלוב ולפרי הסתווי, ונסיון ליצור מיקרואקלים נוח להתפתחות ליבלוב ופרי הובילו לבחינת כיסוי ברשתות צל. רשתות אלה נפרשו בתוך בית הרשת, כך שהצללתם התווספה להצללת רשת ההגנה. הרשתות שניבחנו היו: 1. רשת אפורה – שחורה 20% צל. 2. רשת אדומה 20% צל ורשת כסופה (אלומינט) 30% צל.

3. שיפור רמת יבול:

- א. התערבות ביחס וגטטיבי/פרודוקטיבי באמצעות משחררי אתילן – כבמיני עצי פרי אחרים, ניבחנה אפשרות לשנות את היחס שין צימוח ליצור חלקים פרודוקטיבים (פגות). בשונה מפעולת קיטום קצוות הצימוח המחייבת עבודת ידיים רבה. נעשה נסיון להשתמש בתכשיר משחרר אתילן המעכב צימוח. התכשיר (אלאר) יושם בריסוס על כל הנוף בשני מינונים 1% ו 2%.
- ב. התערבות ביחס וגטטיבי/פרודוקטיבי באמצעות מעכבי סינטזת ג'יברלין – בדומה למתואר בסעיף א' נעשה שימוש בתכשיר מעכב סינטזת ג'יברלין (מגינק).

ישום החומר נעשה בריסוס ע"ג הנוף. בניסוי זה שהוא ראשוני ניבחנו שני מינונים: 100 ו- 300 ח"מ.

ג. השוואת גובה יבול בין צורת עיצוב גביע לצורת עיצוב מודלית – בשתי צורות העיצוב נערכה השוואה לגבי רמת היבול הקיצי המוקדם והסתווי וכן לבי גודל הפרי.

4. בחינת זני אינטרודוקציה של תאנים כהות – בדגש על זני בכורות

איפיון זנים לאינטרודוקציה

הזן הנציתי כזן בכורות מסחרי יחיד בישראל, נחות בצבעו, תכולת הסוכר שבו וחיי המדף שלו. נחיתות זו חמורה במיוחד בזן בכורות שבטבעו אינו מתוק וחיי המדף שלו קצרים. זן הבכורות המבוקש אמור להתאפיין בפרמטרים הבאים: בכורות ברמת יבול של 500 ק"ג לדונם לפחות צבע פרי שחור, אדום מלא, אדום חלקי גודל פרי בכורות 80 גר' ותאני קיץ 60 גר' לפחות רמת יבול של 1000 ק"ג לדונם לפחות צורה תאנה אופיינית (פחוסה).

טעם אופייני, טעים

מרקם – מוצק ועסיסי

חיי מדף טובים (יותר מהזן הנציתי)

מקורות לחיפוש זנים

ע"פ המידע שנאסף מעבר לאוספים שנסקרו בטורקיה וביוון, מתקיימת השבחה מסודרת רק בצרפת. אוספי זנים גדולים קיימים בספרד בפורטוגל באיטליה ובארה"ב. איתור זנים נוסף (אם כי לא לבכורות) מתקיים בקליפורניה וברזיל. הקשר עם מקורות חומר ריבוי לתאנים מצרפת התבצע באמצעות פרפי רפי אסף. כחלק מפרויקט האינטרודוקציה הארצי, בעקבות קשרים שנרקמו בכינוס התאנים הבינ"ל בקסרס שבספרד, התקיים סיור לאיטליה שבמהלכו אותרו זני בכורות כהות. זני הבכורות המעניינים הובאו מחלקת האוסף של הפקולטה לחקלאות של אוניברסיטת בארי וכן זנים שנאספו במטעים באי סרדיניה. הזנים הובאו באישור השירותים להגנת הצומח ע"פ כל כללי היבוא. החומר המיובא חולק בין חלקת קרנטינה שהוקמה במיוחד למטרה זו במו"פ בקעת הירדן לבין חלקה דומה בבית דגן. זני אינטרודוקציה נוספים ביניהם זנים שהובאו במשותף מחלקת האוסף במערב ספרד טרם הגיעו לבקעה.

להלן רשימת הזנים הנבחרים בבקעת הירדן:

טבלה 1 – רשימת זני אינטרודוקציה הנבחרים במו"פ בקעת הירדן:

שם	מס'
FIORONE TERLIZZ	1
CAMMAROONE BIFERA	2
M – 22	3
MIEDDA – LUNGA	4
MONTE LEONE	5
FIGUERA (CHIA)	6
FICONERO	7
M – 21	8
17	9
ZINGARELLO – GIOIA	10
FARAONE	11
ROSSO COMUNE	12
MATA LONA	13
ALBA NERA	14
22	15
M – 17	16
A	17
NEROOI SAVA	18
DE DUAS VIAS	19
21	20
TAVRO	21
24	22
M – 24	23
GRISE DE TARASCON	24
SUKTANE	25
NOIRE DE CAROMBE	26
GOUTTE D'OR	27
PORTUGAL 80	28

ד. תוצאות

1. הכוונת ארייה

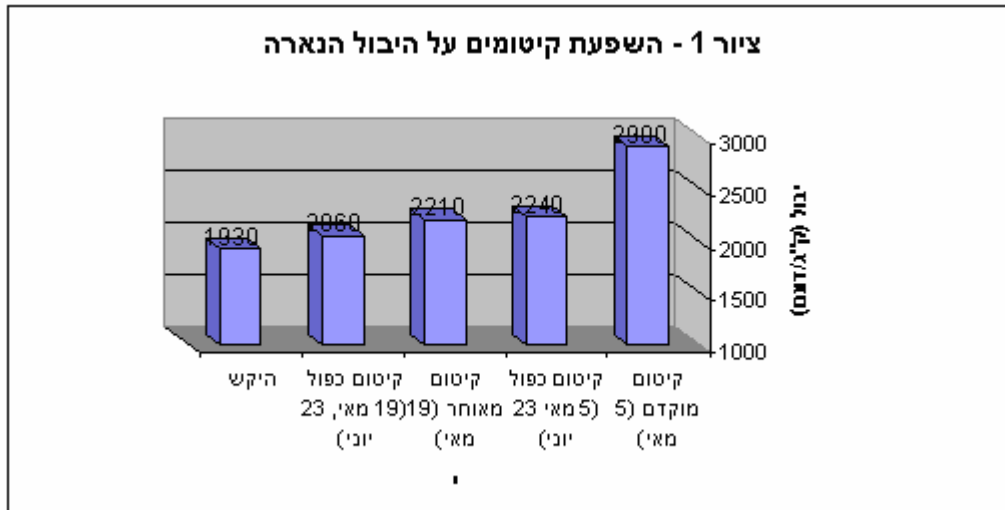
1.1 זירוז התעוררות אביבית להבכרת פרי קיצי מוקדם
בטבלה 2 מובאים מועדי ריסוס ההתעוררות במקביל למועד תחילת הארייה:

<u>מועד ריסוס התעוררות</u>	<u>מועד תחילת ארייה</u>
15 דצמבר	28 מאי
1 ינואר	1 יוני
15 ינואר	7 יוני

מטבלה 2 ניתן ללמוד כי הערה מוקדמת של עצי התאנה גורמת לזירוז בהבשלה כפי שהדבר בא לידי ביטוי במועד תחילת הארייה. אולם ההפרשי הזמן בין מועדי הריסוס (15 יום בין כל אחד מהטיפולים) אינם נשמרים לעניין הארייה. מרווחים אלה מצטמצמים לכדי הפרש של 4 ו 6 ימים בלבד. נתונים שלא כומתו הצביעו על רמת שיפשופים או נזק מכאני אחר ברמה גבוהה בפרי מטיפול ההערה המוקדם. בקביעת מועד ריסוס ההתעוררות יש לקחת בחשבון גם את הפסקת אריית הסתיו שיכולה להמשך עד סוף ינואר. על בסיס נתונים אלה ובשיקלול התועלות והנזקים של המועדים השונים, קבענו לבקעת הירדן התחתונה מועד מומלץ לריסוס התעוררות בין ה - 5 ל - 10 בינואר.

1.2 קיטום קצוות צימוח (Nipping) לזירוז הבשלה

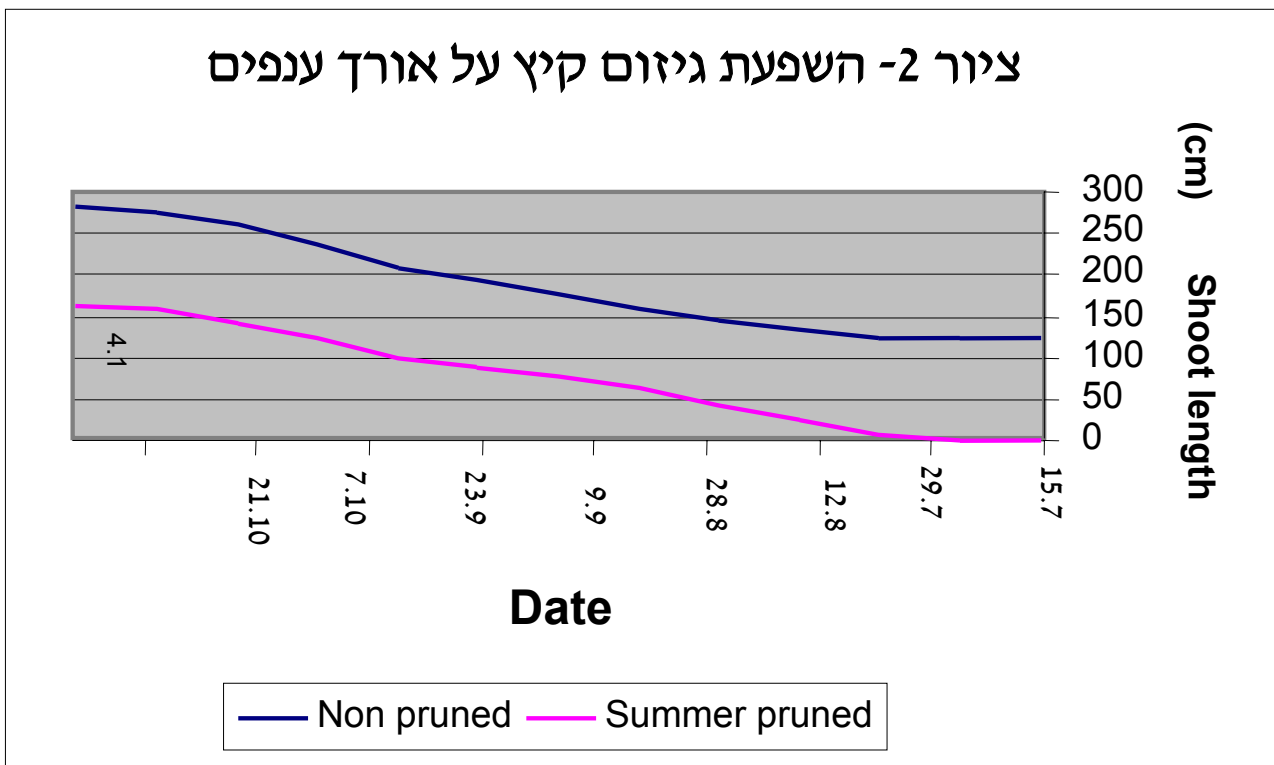
קיטום קצוות הצימוח הינו טיפול מוכר וותיק המשמש מגדלי תאנים לזירוז הבשלה. בעבודתנו ניסינו לקיבוע בצורה מסודרת את מועד הטיפול וכן את האפשרות לבצע קיטום כפול. בציור 1 מתוארת השפעת הטיפולים השונים על רמת היבול של הפרי הקיצי המוקדם. הטיפולים מובאים כתאריך קלנדרי אך הם מתארים מצב פנולוגי (ראה חומרים ושיטות). מציור זה עולה כי קיטום אחד לאחר הופעת 15 פגות הביא להבשלתם המלאה של הפגות שהיו טרם הקיטום. לקיטום מאוחר ולשילוב של שני קיטומים לא היו יתרונות על פני הקיטום המוקדם הבודד. כל טיפולי הקיטום עלו על טיפול ההיקש (שלא ניקטם).

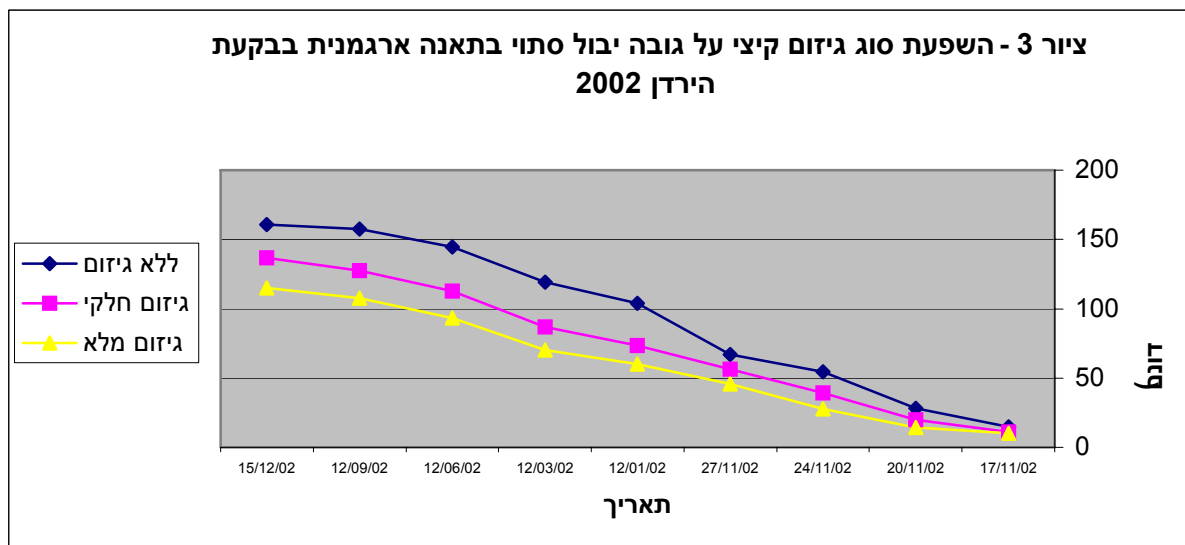
על בסיס תוצאות אלה חזרנו על טיפול הקיטום הבודד לזרוז הבשלת פירות הסתיו. לטיפול לא היתה כל השפעה על זירוז הבשלת פירות הסתיו בהשוואה לטיפול ההיקש.

1.3 גיזומי קיץ להכוונת אריית סתיו

לגיזומי הקיץ מטרה כפולה. מטרה ראשונה הנמכת נוף העץ ומטרה שניה של הפסקת הצימוח ונשיאת הפרי ע"י הגיזום ליצירת גל צימוח, נושא פרי, שני. הנמכת נוף העץ מתוארת בציור 2. הציור מתאר התארכות ענפים אנכיים בעצים גזומים ובאלו שאינם גזומים.

מציור 2 ניתן לראות כי קצב הצימוח מאמצע חודש יולי ואילך דומה בעצים גזומים ושאינם גזומים. סך תוספת האורך דומה, אך בעוד שבעצים הגזומים מתקבל נוף שקצהו בגובה 2 מ' (0.5 מ' מפני הקרקע לבדים בתוספת אורך הענפים הצומחים) כ- 1.5 מ' נוספים), הרי שבעצים שלא נגזמו הגיע גובה הנוף לכשלושה מ'. השפעת טיפולי הגיזום על היבול מובאת בציור 3

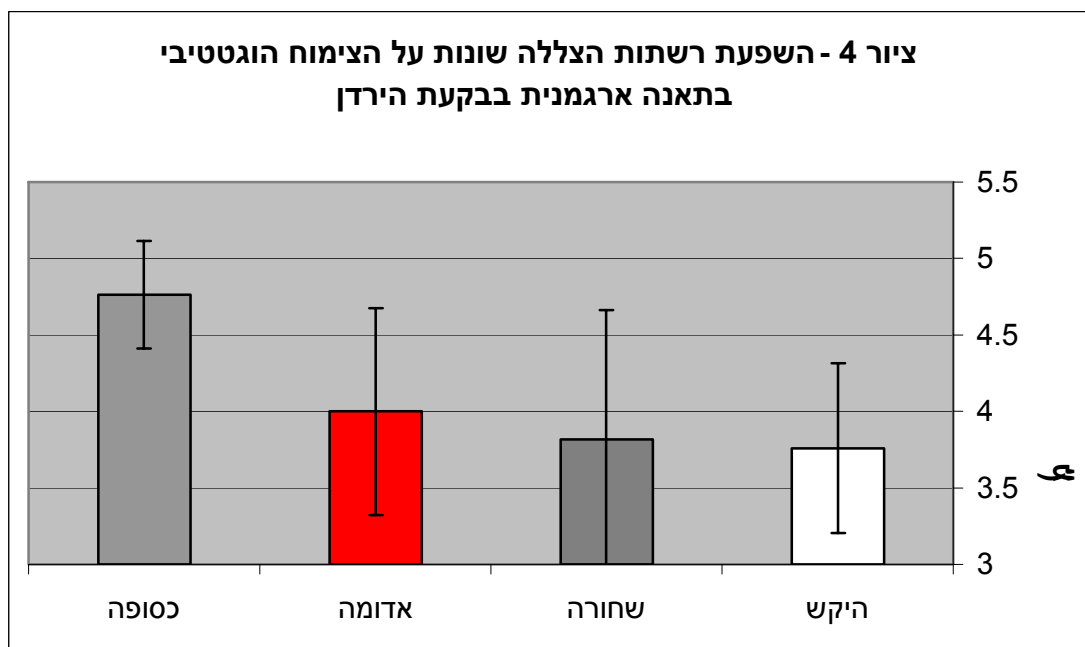
מציור 3 ניתן לראות כי היבול הסתווי בשנת 2002 היה נמוך כללית. שני טיפולי הגיזום (גיזום מלא וגיזום חלקי פגעו ביבול בהשוואה לעצים שלא ניגזמו. מימצא זה מתווסף לתופעות של הסתדקות קליפת עצים גזומים עד כדי תמותה כתוצאה ממכות שמש (גם לאחר הלבנת שלד העץ).

1.4 שינוי מיקרואקלים באמצעות רשתות צל

השערת העבודה בניסוי ההצללה הנוספת התבססה על ההנחה והנסיון הניצבר במיני עצי פרי אחרים, כי טמפרטורת הקיץ בבקעת הירדן התחתונה, גבוהות באופן המעכב צימוח ונשיאת פרי. הרשתות שניבחרו היו רשת אפורה, רשת אלומינט ורשת אדומה שנימצאה כמעורבת בעידוד פריחה ובהגדלת פרי. תוצאות אריית הפרי הסתווי תחת כיסויי הרשת השונים מלמדים שלרשתות השונות לא היתה כל השפעה על כמות הפגות, גודלן ומועד הארייה, בהשוואה

להיקש.

ההשפעה היחידה שניצפתה היא התארכות הפרקים בהשפעת הרשתות. בציר 4 מובא תאור של אורך מיפרק (בס"מ) תחת כל אחד מסוגי הרשת.

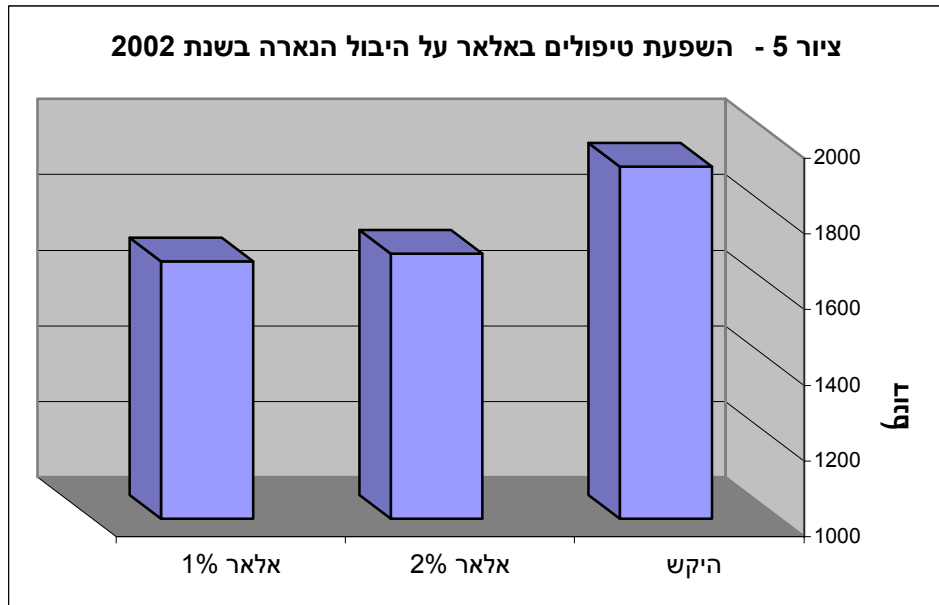
מצויר זה ניתן לראות כי המפרקים הארוכים ביותר התקבלו בהשפעת הרשת הכסופה.

2. שיפור רמת יבול:

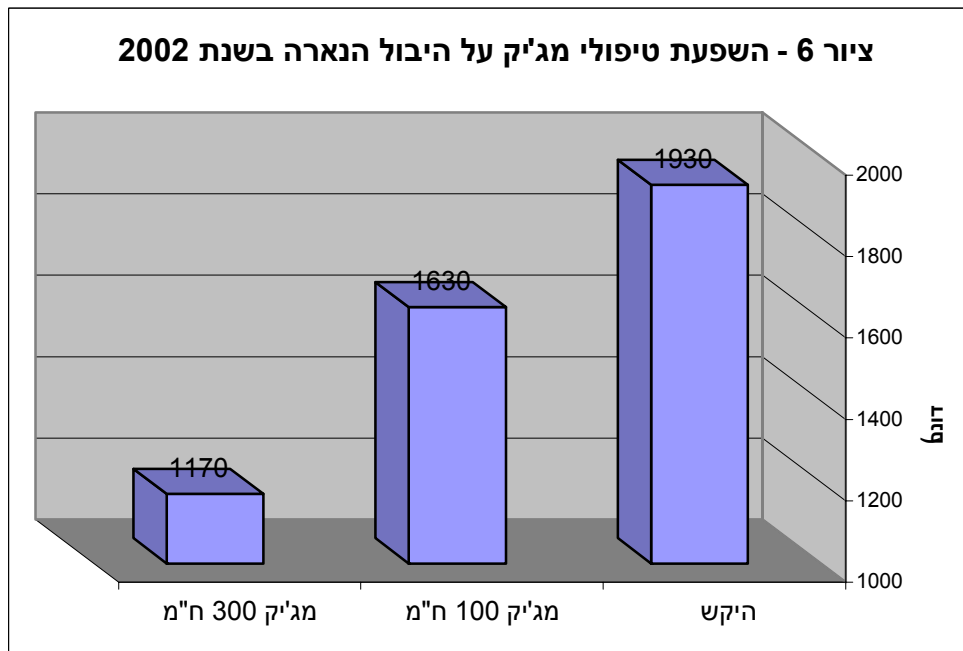
2.1 התערבות ביחס וגטטיבי/פרודוקטיבי באמצעות משחררי אתילן

בציר 5 ניתן לראות את השפעת התכשיר אלאר שיושם על הנוף בשני מינונים, במטרה לעכב צימוח.

עיכוב הצימוח הושג (התבטא בקיצור מיפרקים) תוצאות אינן מוצגות. בשונה מהשפעת הקיטום גרם האלאר לעיכוב בהתפתחות הפרי וכתוצאה מכך ירדה כמות הפרי שנארה בטיפולים אלה. במינון הגבוה ההשפעה היתה גדולה יותר כפי שניתן לראות בציר 5.

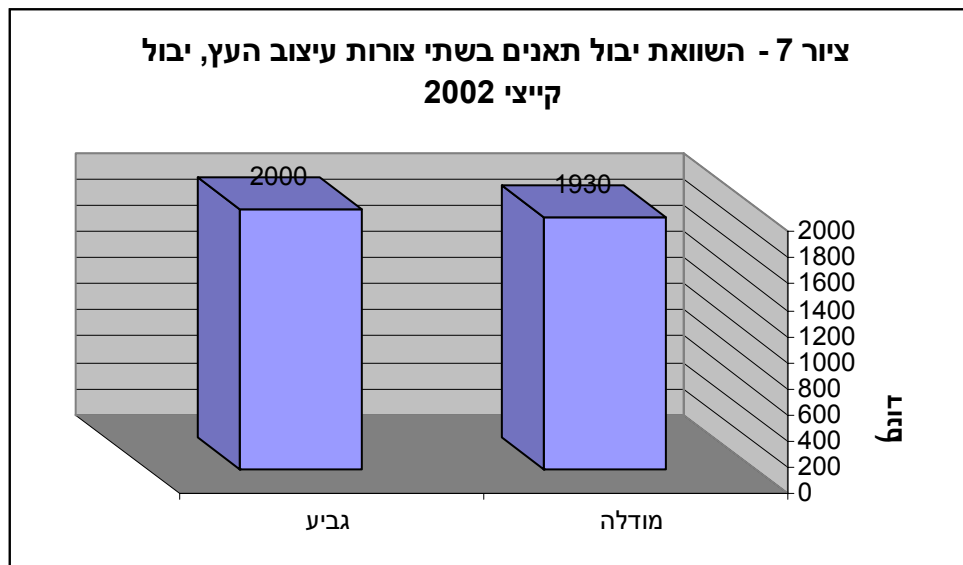
2.2 התערבות ביחס וגטיבי/רפרודוקטיבי באמצעות מעכבי סינטזת גיברלין
 בציור 6 מוצגת השפעת מג'יק – מעכב סינטזת גיברלין, שיושם על הנוף בשני מינונים.

השפעת המג'יק היתה דומה לזו של האלאר בכל הנוגע להשפעה על הצימוח ועל הופעת הפגות והבשלתן. חשוב לציין שמדובר בניסיון פרלימנרי. מעכבי סינטזת גיברלין אחרים, צורת ישום שונה (הגמעה), עיתוי ישום שונה או מינון שונה עשויים לשנות לגמרי את התוצאות המתוארות לעיל.

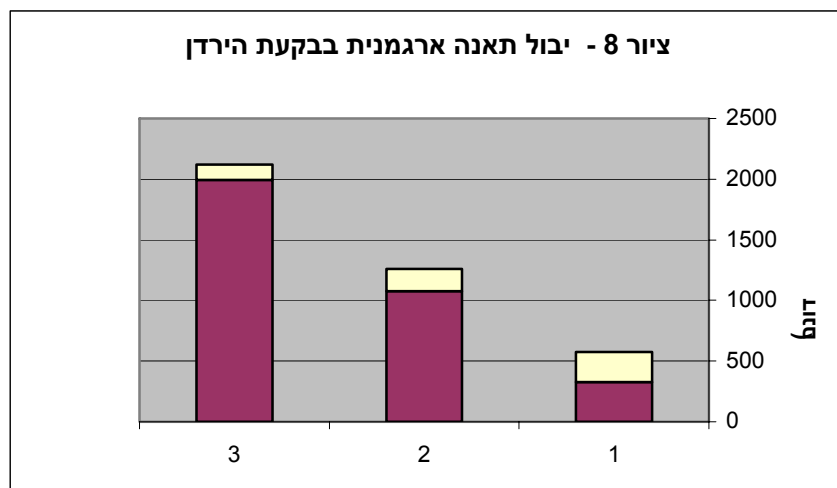
2.3 השוואת גובה יבול בין צורת עיצוב גביע לצורת עיצוב מודלית

השוואת היבול הקייצי בין שתי שיטות העיצוב מובאת בציור 7

כפי שניתן לראות מציור 7 אין הבדל בגובה היבול הנארה בשתי צורות העיצוב. הנתון המשמעותי יותר הינו הספקי העבודה בארייה מיון ואריזת פרי בשתי צורות העיצוב. נתונים ראשוניים המחייבים בדיקה חוזרת ואישוש מצביעים על חסכון של 20% בזמן העבודה הנדרש לארייה במטע המודלה. בנוסף נתונים שלא כומתו מצביעים על אחוז אריזה ויצוא גבוהים יותר מהעיצוב המודלה בזכות ארייה בעיתוי מדוייק יותר והקטנת נזקי קטיף בזכות גישה קלה יותר לפרי.

ראוי לציין כי החל משנת הארייה הראשונה (2000) עולה רמת היבול משנה לשנה. בציור 8 מתוארת התפלגות יבול התאנים הברזילאיות בין תאני קיץ מוקדמות לבין יבול הסתיו בשלוש שנות ניבה.

3. בחינת סטטוס וירלי של זנים הגדלים במו"פ בקעת הירדן

הן במטע התאנים הארגמניות והן בזני האינטרודוקציה בוצע מעקב ויזואלי לסימפטומים אופייניים לקיום וירוס. לעומת התאנה הארגמנית בה לא אובחנו סימפטומים, בחלק מזני האינטרודוקציה אובחנו סימנים. מעצים אלה נידגמו עלים לבדיקה סרולוגית. בוצע מיפוי לנגיעות שניצפתה.

4. בחינת זני אינטרודוקציה

בטבלאות הבאות מובא מידע תאורי וכמותי לגבי זני האינטרודוקציה שניבחנו במו"פ בקעת הירדן.

עבודת האינטרודוקציה היוותה אחד מהצירים המרכזיים בשנת 2003 ו-2004. אנו מקווים כי זן אחד או יותר יהוו זנים משלימים או מחליפים לתאנה הברזילאית

מס'י	שם	משקל פרי (ג"ר)	קוטר	אפיון פרי	צבע קליפה	צבע ציפה	מצב אוסטיאול	קוטר אוסטיאול	קליפה	מתיקות	סדקים
1	FIORONE TERLIZZ										
2	CAMMAROONE BIFERA	50	45	מאורך	שחור	אדום	פתוח	4	בינונית	25	אורכיים
3	M - 22										
4	MIEDDA - LUNGA	45	42	מאורך	שחור	ורודה	פתוח	3	עבה	15	מעט
5	MONTE LEONE										
6	FIGUERA (CHIA)	50	45	מאורך	שחור	אדום	סגור	6	עבה	17	
7	FICONERO										
8	M - 21										
9	17										
10	ZINGARELLO - GIOIA	50	49	עגול	צהוב אדום	ורודה	פתוח	6	עבה	19	
11	FARAONE										
12	ROSSO COMUNE										
13	MATA LONA	50	42	עגולה	סגול צהוב	ורודה	סגור	4	עבה	22	

מס'י	שם	משקל פרי (ג"ר)	קוטר	אפיון פרי	צבע קליפה	צבע ציפה	מצב אוסטיאול	קוטר אוסטי אול	קליפה	מתיקות	סדקים
14	ALBA NERA										
15	22										
16	M - 17										
17	A										
18	NEROOI SAVA										
19	DE DUAS VIAS	35	37	מאורך	שחור	ורוד	סגור	3	עבה	15	אורכיים
20	21										
21	TAVRO										
22	24										
23	M - 24										
	FIGUE FLEUR	40	38	מאורך	שחור	ורוד	סגור	3	עבה	19	אורכיים
	BLACK JACK	40	40	מאורך	סגול	חומה	פתוח	4	עבה מאוד	26	

נתונים ראשוניים (2003) של זני תאנים מאינטרודוקציה של
ביקעת הירדן

פרי קיץ 9 יולי (2003)		בכורות (ארייה 20 מאי 2003)				
הערות	משקל ממוצע	טעים (1 לא טעים 5 טעים (מאוד)	צבע חיצוני	משקל ממוצע	שם	מס'י
טרם נשא פרי					FIORONE TERLIZZ	1
דמוי מישן	45	1	צהוב אדום	40	CAMMAROONE BIFERA	2
	30	3	צהוב ירוק אדום	70	M - 22	3
טרם נשא פרי					MIEDDA - LUNGA	4
טרם נשא פרי					MONTE LEONE	5
	50	3	ירוק אדום		FIGUERA (CHIA)	6
סדוק	35	5	אדום ירוק	60	FICONERO	7
	30	2	ירוק	60	M - 21	8
	30	3	אדום ירוק	40	17	9
	30	3	אדום ירוק		ZINGARELLO - GIOIA	10
טרם נשא פרי					FARAONE	11
	40	3	אדום ירוק		ROSSO COMUNE	12
	40	3	ירוק אדום	50	MATA LONA	13
טרם נשא פרי					ALBA NERA	14

מס' שם	משקל ממוצע	צבע חיצוני	טעם 1) לא טעים 5 טעים (מאוד)	משקל ממוצע	הערות	מס'
	55	צהוב אדום	3	22		15
	60	אדום ירוק	4	M - 17	30	16
	35	צהוב אדום	2	A		17
				NEROOI SAVA	טרם נשא פרי	18
			3	DE DUAS VIAS	35	19
	40	ירוק אדום	1	21	35	20
		אדום ירוק	2	TAVRO	75	21
	35	צהוב אדום	3	24	30	22
				M - 24	טרם נשא פרי	23
				GRISE DE TARASCON	טרם נשא פרי	24
				SUKTANE	טרם נשא פרי	25
				NOIRE DE CAROMBE	טרם נשא פרי	26
				GOUTTE D'OR	טרם נשא פרי	27
				PORTUGAL 80	טרם נשא פרי	28

התייחסות לממצאים ראשוניים (2003) :

1. כצפוי פרי הקיץ קטן מפרי הבכורות
2. בכל הזנים התקבל בתנאי הביקעה צבע בהיר יותר לעומת הפרי בארץ המקור
3. חלק מהזנים עדיין לא נשא פרי, כולל לא פרי קיץ – חשש לצורך בהפרייה
4. לחלק מהזנים לא היו (עדיין?) בכורות. למרות שבארץ מוצאן הן נשאו בכורות
5. כל הזנים נארו ע"פ רמת ההבשלה ולא ע"פ מתיקות

נתוני משקל בכורות 2004 של זני תאנים מאינטרוודוקציה של ביקעת הירדן

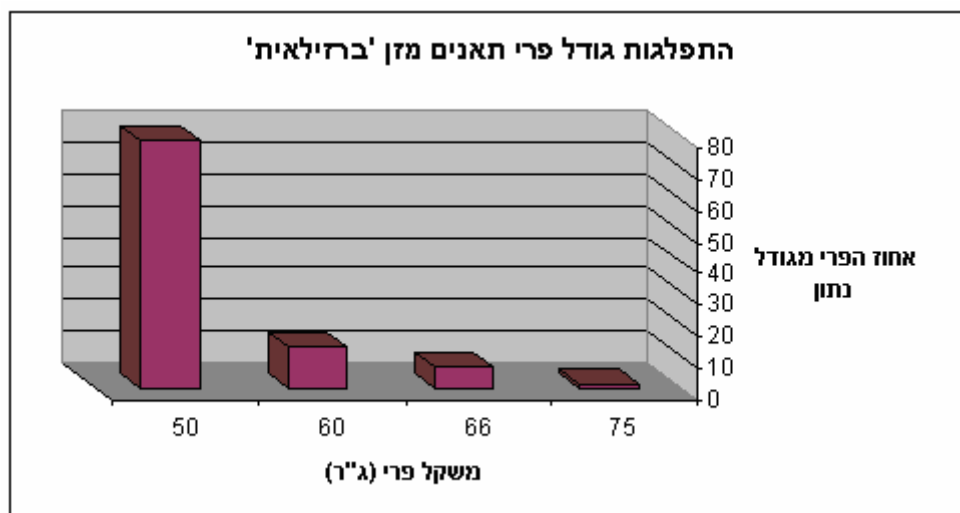
תאריכי ארייה					שם	מס'
20 מאי	18 מאי	16 מאי	13 מאי	ממוצע 2003		
					FIORONE TERLIZZ	1
	63.5			40.5	CAMMAROONE BIFERA	2
68.3	60.9	65	44.8	70	M – 22	3
	43				MIEDDA – LUNGA	4
					MONTE LEONE	5
	60.95				FIGUERA (CHIA)	6
64.2	58	60	56.9	60	FICONERO	7
		60		60	M – 21	8
				40	17	9
66.3	69.8	60			ZINGARELLO – GIOIA	10
					FARAONE	11
36.8	42.9	50			ROSSO COMUNE	12
51.5	57.4	50		50	MATA LONA	13
					ALBA NERA	14
102.7	83.8	75		55	22	15
				60	M – 17	16
60.6	55.5			35	A	17
					NEROOI SAVA	18
50	60.2	65			DE DUAS VIAS	19
				40	21	20
148.5	131.7	150			TAVRO	21
		60	49.4	35	24	22
					M – 24	23
					GRISE DE TARASCON	24
					SUKTANE	25
					NOIRE DE CAROMBE	26
					GOUTTE D'OR	27
					PORTUGAL 80	28

ה. מסקנות:

1. זירוז ההתעוררות האביבית מקדם רק במעט את מועד תחילת הארייה האביבית וחושף את הליבלוב והפגות לסיכוני קרה.
2. גיזום קייצי משפר מבנה עץ אך עלול לגרום לתמותת עצים. הגיזום פוגע ביבול הסתווי (גודל, כמות ועיתוי)
3. קיטום מוקדם (לאחר הופעת 15 פגות) של קצות הצימוח, אופטימלי ליבול הקיצי. בתנאי הביקעה התחתונה הוא אינו יעיל ליבול הסתווי.
4. קיטום קצות צימוח מאוחר יותר או קיטום כפול – נחות מקיטום בודד מוקדם.
5. רשתות צל מגבירות צימוח וגטטיבי ע"י הארכת מיפרקים. לא תורמות ליבול
6. מעכבי צימוח לא תרמו לשיפור יבול (מהסוג, במינון, בשיטת הישום ובעיתוי שניבדקו).

4. שיפור גודל פרי

בציור המובא מתואר אפיון פרי התאנה הארגמנית. העובדה כי מרבית הפרי (כ-80%) קטן מ- 60 ג"ר שהוא היעד שהוצב ע"י מו"פ מונחה שיווק. ברור כי תוספת פרי לשווקים תוביל להורדת מחיר ופרמיה לאיכות, בעיקר לגודל. להערכתנו תהליך זה המאפיין את כל סוגי הפירות יגיע גם לתאנים. הערכה זו מחייבת דגש בפיתרונות לשיפור גודל פרי בתאנה הארגמנית (בנוסף להמשך עבודה לאיתור זנים מחליפים.

תוכנית העבודה לשיפור גודל פרי כוללת :

- א. טיפולי גיברלין – קביעת עיתוי לביצוע ברמת הפרי הבודד (בהתאם לשלב הפנולוגי בו הוא נימצא).
- ב. ביצוע חיגורים להגדלת פרי
- ג. בחינת קיטומים מוקדמים מאוד